

Motion till riksdagen 2018/19:794

av **Ann-Britt Åsebol och Lotta Finstorp (båda M)**

Villkoren för äldre på arbetsmarknaden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att förbättra äldres villkor och möjligheter på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återställa nivån på den särskilda löneskatten för personer som är 65 år eller äldre, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det senaste dryga decenniet har antalet och andelen över 65 år som arbetar vidare i Sverige ökat, vilket är mycket positivt. Trots finanskrisen har antalet sysselsatta som passerat 65-årsdagen ökat med över 100 000 personer mellan åren sedan år 2006. En hel del arbetar vidare som anställda men gruppen äldre utmärks också av en stor andel egenföretagare. Trots denna glädjande utveckling finns en rad hinder på arbetsmarknaden för äldre, exempelvis negativa attityder, onödig förtida pensionering och den rödgröna regeringens höjning av den särskilda löneskatten.

Dessvärre visar flera internationella undersökningar att det i Sverige finns betydande negativa attityder gentemot äldre och deras arbetsförmåga. Många seniorer som vill fortsätta jobba möts av motstånd från arbetsgivaren och samhället. Äldre arbetslösa är bland dem som har svårast att hitta ett nytt jobb. Sverige införde också som sista land i EU en lag som förbjuder diskriminering av äldre på arbetsmarknaden. Då denna lagstiftning är relativt ny och med tanke på de existerande attityderna gentemot äldre i arbetslivet bör Sverige göra mer för att bli bättre på att ta vara på äldres kompetens och erfarenhet.

Amerikanska studier visar att delstater med en hårdare lagstiftning mot åldersdiskriminering också har en högre sysselsättning bland äldre. Sannolikt bör en förstärkt lagstiftning mot åldersdiskriminering i arbetslivet även i Sverige kunna få bukt med de negativa attityder som finns mot äldre och höja sysselsättningen i samma grupp.

Det ska inte förglömmas att problemet handlar om attityder från arbetsgivare och samhället i stort.

Idag är äldre friskare och lever längre än tidigare generationer, och en hel del vill och kan jobba vidare hellre än att pensionera sig i förtid. En undersökning bland arbetsgivare gjord i trettioåttio länder visar att var femte arbetsgivare har någon form av strategi för att behålla äldre arbetskraft, i detta fall människor över 50 år. Men Sverige hamnade i bottenkiktet. Det är därför angeläget att staten skulle kunna ge incitament till de företag i Sverige som utarbetar strategier för att behålla och rekrytera äldre människor. När medellivslängden nu också ökar och vi svenskar förväntas arbeta längre upp i åren är det avgörande med goda arbetsvillkor för seniorer.

I sammanhanget finns olika lösningar för en alltför tidig pension som en hel del svenska företag emellanåt använder sig av. Enligt en undersökning har cirka hälften av alla större företag i landet använt sig av någon form av avgångspensionslösningar, inte sällan inom det offentliga. Det är oacceptabelt att Sverige pensionerar bort kompetenta och arbetsföra personer på grund av ålder. Särskilt inom det offentliga bör man föregå med gott exempel och inrikta sig på att få äldre att stanna kvar i arbetslivet om de vill, istället för det motsatta.

Enligt flera svenska undersökningar skulle uppemot var fjärde pensionär kunna tänka sig att gå tillbaka till arbetslivet om goda möjligheter till detta fanns och ungefär lika många menar att de hade kunnat tänka sig att jobba kvar om attityderna mot äldre var mindre negativa. I en EU-jämförelse arbetar redan en betydande andel 65-plussare idag i Sverige, det är viktigt både för den enskilde och för samhället i stort. Att få fler seniorer att stanna kvar på arbetsmarknaden bör uppmuntras.

Den rödgröna regeringen konstaterade att det behövs fler som arbetar högre upp i åldrarna. Ändå genomförde samma regering en höjning av den särskilda löneskatten för personer över 65 år. Det gör det dyrare att anställa personer över 65 år. Särskilt kännbar är skattehöjningen för egenföretagare som passerat 65 år. En höjd löneskatt är kontraproduktiv för att nå målet om att fler ska jobba vidare. Att höja löneskatten skickar dessvärre en tydlig signal till äldre: ni behövs inte på arbetsmarknaden.

Villkoren för att ta vara på äldre människor i arbetslivet bör förbättras, dels genom attitydförändringar, dels genom incitament att behålla och rekrytera äldre arbetstagare. Regeringen bör se över ett återställande av den särskilda löneskatten för äldre, då den riskerar att påverka sysselsättningen för äldre negativt.

Ann-Britt Åsebol (M)

Lotta Finstorp (M)